

ROBSON TASNIFI YORDAMIDA KESAR KESISH AMALIYOTI CHASTOTASINI BAHOLASH .

Akusherlik va ginekologiya yo'nalishi magistr Oblayorova M.I

Ilmiy rahbar: t.f.n. Djuraxodjayeva G.S.

Fargo'na jamoat salomatligi tibbiyot instituti, Farg'ona, O'zbekiston

Annotatsiya: *Butun dunyo bo'ylab kesar kesish ko'rsatkichlari ortib bormoqda, ammo bu tendentsiyadan tashvishlanish mumkin, chunki onalar va perinatal xavf mavjud. Robson tasnifi kesar kesish stavkalarini kuzatish va solishtirishning standart usuli hisoblanadi.*

Kalit so'zlar: *kesar kesish, Robson tasnifi, tabiiy tug'ruq, kesar kesish amaliyoti, onalar va perinatal o'llim.*

Robson o'n guruhli tasniflash tizimi kesar kesish tezligini baholashning tan olingan samarali usuli hisoblanadi. U bemorlarni bir-birini istisno qiluvchi o'nta guruhga bo'lishga asoslangan bo'lib, oltita ona va yangi tug'ilgan o'zgaruvchilarga (paritet, homiladorlik yoshi, ko'plik, homila taqdimoti, oldingi kesar kesishva tug'ilishning boshlanishi usuli) e'tibor qaratadi. Bizning tahlilimizning maqsadi ikesar kesishi xil edi: birinchidan, homilador o'smir populyatsiyasida Robson tasnifining amalga oshirilishini taqdim etish; kesar kesish birinchidan, o'smir populyatsiyasida kesar kesish uchun ko'rsatmalarni aniqlash.

JSST Robson tasnifi tizimini kesar kesish stavkalarini baholash, kuzatish va taqqoslash uchun global standart sifatida qabul qildi. Robson tizimi ayollarni muntazam ravishda hujjatlashtirilgan beshta akusherlik xarakteristikalariga ko'ra 10 guruhga ajratadi: paritet (birinchi tug'uvchi, oldingi kesar kesish bo'lgan va bo'lмаган ko'п tug'ilish), tug'ruqning boshlanishi (spontan, induktsiya yoki tug'ruqdan oldingi), homiladorlik davri (erta tug'ilgan yoki muddatli), homila. taqdimot (sefalik, qiyshiq yoki ko'ndalang) va homila soni (bitta yoki ko'p) . Boshqa tasniflari bilan solishtirganda, Robson tizimi juda ko'p afzalliklarni taqdim etadi . Uning toifalari bir-birini eksklyuziv, butunlay qamrab oladi va istiqbolda qo'llanilishi mumkin. So'nggi yillarda Robson tasnifi JSST so'rovlariga kiritilgan 21 mamlakat ma'lumotlarini tahlil qilish kabi yuqori va past daromadli mamlakatlarda kesar kesish stavkalarining tendentsiyalari va determinantlarini tahlil qilish uchun ishlatilgan.

Kesar kesish sur'atlarining o'sishining hozirgi xalqaro stsenariysida ushbu tendentsiyaning asosiy omillari hali ham noaniq va munozarali. kesar kesish

stavkasini tushuntirish va asoslash uchun ma'lumot mavjud bo'lgandagina mos deb hisoblash mumkin va shu nuqtai nazaridan, ushbu tizimli sharh Robson tasnididan qanday foydalanish bo'yicha muhim ma'lumotlar, ko'rsatmalar va takliflarni beradi, masalan, bo'linmalarni qo'shish va aniqlash o'zgaruvchilar etishmayotgan ayollar uchun yangi guruh. Ayollarning qaysi guruhlari kesar kesish kasalligiga chalinganligi haqida real va o'z vaqtida ma'lumot to'plash orqali ushbu tasnif kesar kesish ko'rsatkichlarini oshirish omillarini yaxshiroq tushunishga va ushbu tendentsiyani xavfsiz tarzda cheklash uchun samarali choralar ni ishlab chiqishga yordam beradi. Robson tasnifining kamchiliklari foydalanuvchilar tomonidan tajribaga ega. Foydalanuvchilarning xabar berishicha, Robsonning asosiy tasnifi kesar kesish darajasiga hissa qo'shuvchilarni aniqlaydi, ammo kuzatilgan farqlarning sabablari (ko'rsatkichlari) yoki tushuntirishlari haqida tushuncha bermaydi. Tasniflashda kesar kesish darajasiga sezilarli ta'sir ko'rsatadigan boshqa ona va homila omillari (masalan, onaning yoshi, BMI yoki asoratlar kabi oldindan mavjud bo'lgan holatlar) hisobga olinmaydi va shuning uchun bu omillarni hisobga olish uchun qo'shimcha statistik usullar (masalan, tuzatish) zarur.

O'nta guruh Robson tasnifining asosini tashkil qiladi. Biroq, ko'plab mualliflar har bir guruhda yoki guruhlarni birlashtirishda qo'shimcha kichik tasniflardan foydalanganlar yoki taklif qilishgan. Tasniflashdan foydalangan holda ma'lumotlarni taqdim etuvchi 58 ta tadqiqot orasida 34 tasi asl 10 ta Robson guruhidan foydalangan holda ma'lumot berdi 18 ta tadqiqot o'z ma'lumotlarni kichik guruhlardan foydalangan holda yoki yangi guruhlarni qo'shgan holda taqdim etdi va yetti tadqiqotda 10 dan kam guruhlardan foydalanilgan. faqat bir yoki ikkita guruh yoki guruhlarni birlashtirish orqali. Bir tadqiqotda toifalarni birlashtirish va ajratish taklif qilingan .

Sifatli ma'lumotlarni to'plashning davom etishini ta'minlash qiyin bo'lishi mumkinligi sababli, foydalanuvchilar muntazam audit o'tkazishni tavsiya qiladilar . Xususan, foydalanuvchilar homila taqdimoti va pozitsiyasi, induksiya , tug'ilish va homiladorlik yoshi to'g'risidagi ma'lumotlarni olishda qiyinchiliklar haqida xabar berishdi; rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda kadrlar tayyorlash zarurligini ta'kidladilar. Bundan tashqari, qo'shimcha o'zgaruvchilarni yig'ish qayta-qayta taklif qilingan bo'lsa-da, foydalanuvchilar ushbu o'zgaruvchilarni yig'ish (masalan, ko'rsatkich, induksiya sabablari, semirish, yosh) sifatsiz ma'lumotlar va standartlashtirilmagan ta'riflar tufayli qiyinchiliklarga olib kelishi mumkinligi haqida ogohlantirdilar. Foydalanuvchilarning fikriga ko'ra, Robson tasnifining asosiy kuchli tomonlari uning dizaynining soddaligi, maqsadining asosliligi, amalga oshirish qulayligi va dastlabki talqinning to'g'ridan-to'g'riliqidir. Ushbu

tasnif bir-birini inkor etmaydigan va homila distosiyasi yoki homila buzilishi kabi kesar kesish ga olib keladigan ba'zi eng keng tarqalgan holatlar uchun past takrorlanishi mumkin bo'lgan toifalarga ega bo'lgan kesar kesishni bajarish uchun ko'rsatmalarga asoslangan asosiy kamchiliklarni bartaraf etish qobiliyatiga ega . Tasniflash natijalarini talqin qilish uni qo'llashning eng zaif nuqtasidir. Tarjima uchun oddiy qoidalar to'plami yaqinda Robson tomonidan e'lon qilingan edi , bu foydalanuvchilarga ushbu tasnif tomonidan taqdim etilgan barcha ma'lumotlarni o'rghanishga yordam beradi, ayniqsa undan turli xil sozlamalar yoki vaqt o'rtasidagi o'zgarishlar o'rtasidagi ma'lumotlarni solishtirish uchun foydalanilganda. Masalan, 1 va 2-guruhlarning kombinatsiyasi umumiay ayollarning 35-42% ni tashkil etishini kutish kerak va 2-guruhdagi yuqori kesar kesish darajasi (35% dan ortiq) tug'ruqdan oldingi yuqori kesar kesish darajasini ko'rsatadi. Xuddi shunday, 3 va 4 guruhlarning kombinatsiyasi odatda barcha ayollarning 30-40% ni tashkil qilishi kerak, 9-guruh esa umumiay ayollarning 0,2-0,6% ni tashkil qilishi kerak va ushbu guruhdagi kesar kesish darajasi 100% bo'lishi kutilmoqda. Biroq, bu qoidalar tasdiqlanmagan va barcha sharoitlarda qo'llanilmasligi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. The Increasing Trend in Caesarean Section Rates: Global, Regional and National Estimates. Ana Pilar Betrán , Jianfeng Ye, Anne-Beth Moller, Jun Zhang, A. Metin Gürmezoglu, Maria Regina Torloni 2016 yil 5 fevral. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0148343>
2. Лебеденко Е.Ю., Беспалая А.В., Феоктистова Т.Е., Рымашевский М.А. Анализ мировых трендов уровня кесарева сечения с использованием классификации Робсона. Медицинский вестник Юга России.
3. Рудзевич А.Ю., Тлашадзе Р.Р., Попкова Л.А. АНАЛИЗ ЧАСТОТЫ КЕСАРЕВА СЕЧЕНИЯ ПО МЕТОДУ РОБСОНА В РОДИЛЬНОМ ДОМЕ 2-ГО УРОВНЯ // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2021. – № 8. – С. 16-20;
4. Use of the Robson classification to assess caesarean section trends in 21 countries: a secondary analysis of two WHO multicountry surveys Joshua P Vogel 1, Ana Pilar Betrán 2, Nadia Vindevoghel 3, João Paulo Souza 4, Maria Regina Torloni 5, Jun Zhang 6, Özge Tunçalp 2, Rintaro Mori 7, Naho Morisaki 8, Eduardo Ortiz-Panozo 9, Bernardo Hernandez 10, Ricardo Pérez-Cuevas 11, Zahida Qureshi 12, A Metin Gürmezoglu 2, Marleen Temmerman 2; . Lancet Glob Health 2015 May;3(5):e260-70.

5. O'zgartirilgan Robson o'n guruhi tasniflash tizimidan foydalangan holda o'smir ruminiyalik onalar orasida kesar kesishamaliyotini o'rganish Aleksandra Matei 1, Mixay Kornel Dimitriu 2, Jorj Aleksandru Rosu 2, Kristian Jorj Furu 3, Cringu Antoniu Ionesku 1 2021 yil 13 oktyabr;18(20):10727. doi: 10.3390/ijerph182010727.
6. Орлова В.С., Калашникова И.В., Булгакова Е.В. и др. Абдоминальное родоразрешение как медико-социальная проблема современного акушерства. Журнал акушерства и женских болезней. 2013. № 4. С. 6-14.
7. Betrán AP, Ye J, Moller AB, Zhang J, Gulmezoglu A M, Torloni MR. The increasing trend in caesarean section rates: Global, regional and national estimates: 1990-2014. PLoS ONE. 2016; 11(2): e0148343.